

doğaya hassasiyetle yaklaşıyorlar

Bu ay tanıtacağım kitapların yazarları çocuk edebiyatına hem editör hem çevirmen olarak eser kazandıran deneyimli iki isim: Şiirsel Taş ve Gökçe Ateş Aytuğ. Ortak noktaları bu kadar değil. Doğaya da içten bir hassasiyetle yaklaşıyorlar...

Şiirsel Taş'ın kahramanı ormanın dilini anlamaya çalışırken Gökçe Ateş Aytuğ'un kahramanı çocukların, ağaçların, kedilerin ve kargaların aynı dili konuştuğunu duyumsatıyor. Aslında kulaklar pas tutmadıysa doğayı işitmek mümkün, ama bunun da bir yolu yordamı var.

sekoyana'nın kapıları

İşte ilk kitap Sekoyana'nın Kapıları bu yol ve yordam üzerine bir kitap. Bütünlüğü olan bir eser olarak öne çıkıyor, çünkü yazar bu kitabı yazarken beslendiği kaynakları kitabın sonunda teşekkür bölümünde zikretmiş. Bu önemli, çünkü o kadar çok bunu yapmayan yazara rastlıyorum ki, yapamı görünce vurgulamaktan zevk duyuyorum.

Şiirsel Taş, bu kitabı ÇEKÜL'ün daveti üzerine yazmış. Sekoyana'nın Kapıları, Bilgi Ağacı Kitaplığı etiketiyle Doğan Egmont tarafından yayımlanmış.

Daha epigraftan anlatı sizi tatlı bir beklentiye sokuyor: "Nasıl ki rüyalar bilinçaltımızdaki yaban dünyanın şifa veren şarkılarıyla, yaban hayvanları, yaban bitkileri, yaban doğa da dünyanın şarkı söyleyen derin zihninin şifa veren rüyalarıdır."

Pharmako üçlemesinin ödüllü şairi Dale Pendell'den yapılan bu alıntı ve çağrışımları yaban doğanın şifa verici gücüne ilişkin bir anlatı okuyacağımızı ve bu yaban dili çözdüğümüzde kendimizin de şifalanacağına dair bir beklenti oluşturuyor.

Sekoyana'nın Kapıları, annevebabası tarafından ormanda yaşayan münzevi bir kadına emanet edilen bir çocuğun, bu gizemli kadının rehberliğinde ormanı tanıma hikâyesini konu ediniyor. Kadının adı Sekoyana ve saçları yeşil. Yaşlandıkça saçları ağaracağına yeşeren bir kadın Sekoyana. Ormanın derinliklerindeki kulübesinin 4 kapısı var. "Neden 4 kapısı var? diye soruyor çocuk. Çocuğun henüz bir adı yok. Tüm bu deneyimin sonunda adının ne olacağını çocuk bilecek, ama henüz adı yok. Böyle olacağını kadın söylüyor tıpkı soruyu "Kapıyı çalacak konuğun nereden geldiği belli olmaz. Hangi yönden gelirse gelisin açacak kapım var ona" diye yanıtladığı gibi.

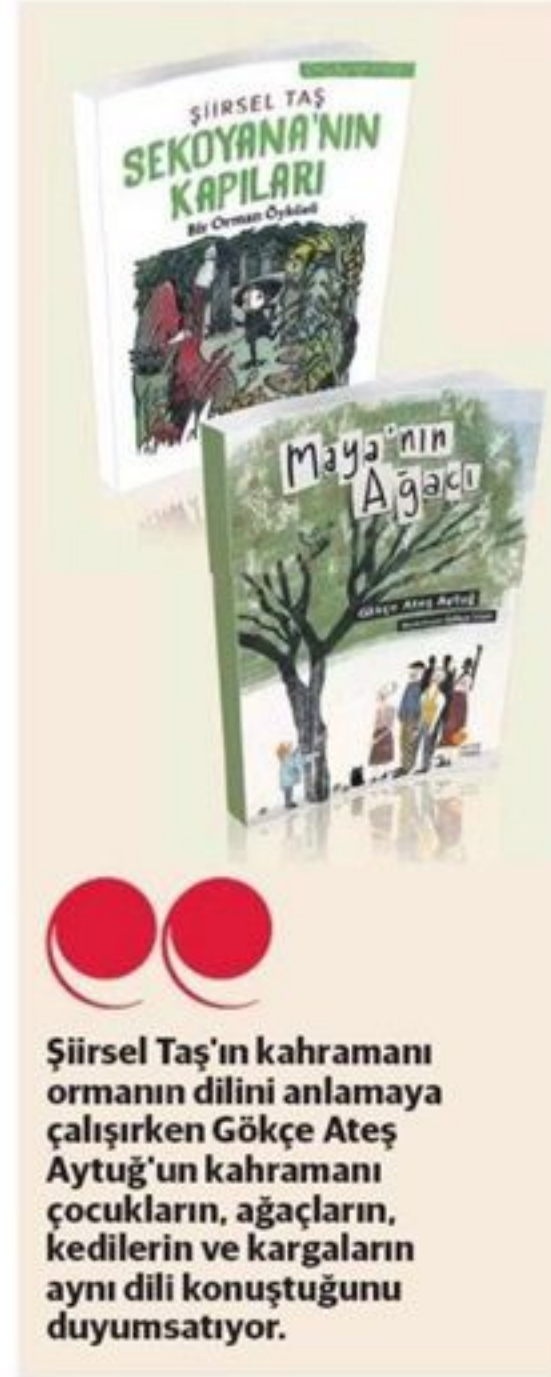
İlk kapıdan çıkmadan önce "Ormanı okumaya hazır mısınız?" diye soruyor Sekoyana. İlk ders ormanı gözleri kapalıyken görebilmek. Bunun için görme dışındaki duyuları devreye sokmak ve sürekli farkındalık gerekiyor. Esen yeli, yelin yönünü, yondeki deği-

şimi, sesleri, farklı seslerin hangi hayvanlara ait olduğunu ayırt edebilmek. Tüm bunlar orman diline başlangıç. Dönüş yolunda ağaç bilmeceleleri oyunu oynuyorlar. Çok şiirsel ve çok zekice kurgulanmış. Ağacın mutsuzluğunun yanıtı yangın, mutluğunun yanıtı ise yağmur. Daha yanıtlarını söylemediğim bilmeceleler var. Ağacın şarkısı, ağacın çoğul hali, ağacın çocukluğu gibi.

Sonra dönüş başlıyor. Bu bölüm, Sekoyana'nın Günlüğü ile devam ediyor. Kitabın kurgusunda bu önemli. Ormanla ilgili hayati bilgiler bu günlükler aracılığı ile anlatıya işlenmiş. Örneğin, toprağın altında mantarların ördüğü bir ağ olduğunu ve ağa misel adı verildiğini günlükten öğreniyoruz. Misel ağının kendi kütlesinin 30 bin katı kadar toprağı bir arada tutabildiğini de.

İkinci kapıdan geçip ormana çıktıklarında çocuğu bir başka soru bekler: Bir sineğin hayatı mı, bir sığırcığın hayatı mı daha değerlidir? Sizin için hangisi? Bir sineği öldürüp geçiyoruz da var mı onun yaşam hakkını elinden alma hakkımız? Orman içinde ilerlerlerken Sekoyana bir şarkı söyler. Şarkının nakaratı AHİMSA. Sürekli bu sözcüğü tekrarlar. AHİMSA'nın anlamını merak eder çocuk zarar verme, incitme demek. Hepimizin içinde aynı yaşam akıyor. Ağacın, böceğin, kuşun içinde. Onun için AHİMSA. Hint yoga felsefesinin temel kavramı AHİMSA. Tüm canlılara duyulan derin saygıyı da ifade ediyor. Kendine zarar vermeden başkasına zarar vermenin mümkün olmadığı da bu kavramın içinde var. Bu bölümde Sekoyana ağaçların sohbetini açıklıyor. Ormanın da bir anadili olduğunu, ağaçların aralarında sohbet edip birbirlerini tehlikeye karşı uyardıklarını, güçlü ağacın güçsüz ağaca yardımını, besin paylaşımlarını bu bölümden öğrenip "bir ağaç kadar olamıyor şu insanoğlu" diye düşünüyoruz.

Üçüncü kapıdan geçtiğinde çocuk tek başına ormanda bir yolculuğa çıkar. Sekoyana'dan öğrendiği tüm bilgileri devreye sokarak buluşma noktasına geri dönüp yaşlı kadın ile buluşmayı başarır. Bu arada bir de kayran görür. Üzerinde ağaç olmayan, yeşil otlar olansanki pergelle çizilmiş gibi duran bir koca daire. "Cadı dairesi o", diyor Sekoyana ve daha fazla bilgi vermiyor. Günlüğüne ise bugün bir soru sorarak başlar Sekoyana. Bir süreligine başka bir canlı olarak yaşayabilseydin eğer, kim olmak isterdin? Yanıtı öğrenmek

Şiirsel Taş'ın kahramanı ormanın dilini anlamaya çalışırken Gökçe Ateş Aytuğ'un kahramanı çocukların, ağaçların, kedilerin ve kargaların aynı dili konuştuğunu duyumsatıyor.

için kitabı okumayı bekleyeceksiniz.

Üçüncü kapıdan geçildiğinin sabahı çocuk uyandıığında evde artık iki kişi değil. Pijama deneni bir yavru yabandomuzu evin yeni konuğu. Avcılar annesini vurmuşlar, köylüler de geride kalan bebeği Sekoyana'ya getirmişler. Kadın, yavruya bakmasını tembihleyip köye iniyor. Fakat çocuğun aklına dün gittiği kayrana gitmek fikri düşüyor. Uyguluyor da bu fikrini. Cadı dairesine vardığında iki dalın arasına sıkışmış bir yavru domuz ile karşılaşılıyor. Güçlükle hayvanı kurtarıyor kurtarmasına ancak kendinden geçiyor. Son anımsadığı yürüten bir çift dal.

Pahalıya ödeyeceği belki canıyla ödeyeceği bir hatalı kararın sonucundan kurtulduğunu kabus görürken gözlerini açıp Sekoyana'yı gerçekten görünce anlıyor. Üstelik ikinci yavruyu da kurtarmış, o da kulübede.

Sekoyana'nın günlüğünden tüm ormanın çocuk sağlıkla evine dönsün diye seferber olduğunu anlarız. "Çocuk bana emanet, ben ormana" demişti Sekoyana çocuğun anesi ile babasını uğurlarken. Orman ema-

nete sahip çıkar. Nasıl çıktığını okuyunca göreceksiniz. Tüm bu macera sonunda çocuk isminin ne olacağına karar verir. Sekoyana ile vedalaşırken kulaklarına fısıldar, AHİMSA.

Şiirsel Taş heyecanlı bir öyküyü, orman hakkında bilgi ve tüm canlıların ve hatta cansızların bir olduğu felsefesi ile birlikte harmanlamayı başarmış. Öyle ki, okuyup bitirdikten sonra içinize ormana gideyim bir saygı durumunda bulunayım gibi bir his geliyor. Bu kitap 5. sınıf ve üstüne önce okutulup sonra bir orman mühendisi liderliğinde bir gezi ile pekiştirilse ne kadar güzel olur. Ben, eminim bu kitabı okuyan çocuklar büyüyünce yol yapacağım, köprü yapacağım, havaalanı yapacağım gibi gerekçelerle ormanlara zarar vermez, tüm projelerinde AHİMSA akıllarına düşer.

maya'nın ağacı

İkinci tanıtacağım kitap Maya'nın Ağacı'nı Gökçe Ateş Aytuğ yazmış, Gökçe İrtan resimlemiş, Günışığı Kitaplığı yayımlanmış. Maya'nın Ağacı bir temel öykü ekseninde yan öykücüklerden oluşuyor. Temel öykü, mahallenin asırlık fıstık çamından rahatsız olan "birileri"nin belediyeye şikâyeti ile başlar. Belediye ekipleri fıstık çamını kesmeye kalkınca olanlar olur. Maya o kadar üzülür ki, kendini ağaca neredeyse yapıştırır. Maya'yı öyle gören dede "Korkma, ben buradayken kesemezler" diye kükrer.

Ekip, ertesi gün gelmek üzere dağılırken, mahalleli bu durumu nasıl önleyeceklerini kara kara düşünmektedir. Onlar düşünürken yan öyküler hareketlenir. Mahallenin kara kedisi Muhtar acaba gözüne kestirdiği Sümbül Hanım'ın evine kapakatabilecek midir? Sümbül Teyze'nin yan komşusu Alber, ofis arkadaşı Ece'yi için için sevmektedir. Bu aşk nasıl sonlanacak? Yan öyküler hem okunurluğu kolaylaştırır, hem de gerilim dozunu ayarlar.

Ertesi gün ekipler kararlılıkla ağaca saldırdıklarında hiç beklemedik bir şey olur. Asırlardır o ağacın dallarını evleri bilen kargalar taşlarla saldırıya geçer. Ekip şokta, kesim ertelenir. Tam o sırada Maya'nın aklına bir çözüm gelir. Bütün mahalleli bir bütün gece uğraşır. Sonunda belediyecileri de polisleri de şaşkınlıkla duraklatan bir sonuç ortaya çıkar. Bu sırada mahalleli ağacın kesilmemesi için gerekli imzaları da toplar. Sonuç mu? Okumak gerekecek. Ağaca ne oldu, Alber, Ece'ye kavuştu mu? Muhtar, Sümbül Hanım'ın evine yerleşti mi?

İki farklı, ama çok güzel kitap tanıttım bu ay. Ağaçsız, ormansız, bir de kitapsız kalmayın Ağustos ayında.

ahru@tnn.net